

सथे च वा॥ वाय्वनीन्द्रधनुर्मघाः गंधर्वनगराणि वा॥ उल्कापातो मेघाः
 रश्मयदाद्येते भवन्ति प्रतिलोमगाः॥ प्रभूते वापि संग्रासे मेघाः
 दिशं प्रांति वायसाः॥ हंसकारराउकाः कौशातां दिशं संश्रयेद्वः॥ भादि यो द्यवे
 दिवा॥ यादि शांताभिर्गच्छन्ति तां दिशं संश्रयेद्वः॥ काश्चिन्मघाश्चि संश्रयेद्वः॥
 गभस्तयश्च॥ वाताश्च मेघाधनुषि बवेव सदानुलो
 मायः॥ ॥ इदं वैवापरं वाक्पं भागुरे मेघतः भृगा॥ इदं वाक्पं भागुरे मेघतः भृगा॥
 पुनः पुदीप्यंते विशान्तरपतेर्वधः॥ रागगौ मेघसंश्रयेद्वः॥ दिवा वा
 त्रौतदाना पतेर्वधः॥ वर्षागत्रौ सनिर्घातो दिशो दाहमहं भवेत्॥ क्षिप्रं भवेत्स पारया

स्पवनपस्पव॥ विदिक्षुवदिशादाहृत्त्रिरात्रस्तविदृष्टने॥ शत्रुसंभ्रममावष्टे दुर्भिक्षंजनसागरका॥ निघोत
 शनितिघोषोदिशादाहृत्त्रिरात्रस्तविदृष्टने॥ देशभंगंविजानीयान्नपस्पवपरोक्षव॥ निर्मलेयत्रानभसिदिपु
 तं प्रवर्तते॥ क्षिप्रंभयसमाख्यातिदेशस्पवनपस्पव॥ रक्षाभानीलपर्वतायदाविद्युत्पु
 ग्नेयेत्वथदिभागेस्वल्पवर्षतिवासव॥ वज्रपातोस्त्वर्षवाशस्वकोपाग्निजंभय॥ वातं
 वीनिर्दिशेदैवविंतक॥ उत्तरेवैवदिभागेतथैवोत्तरपूर्वत॥ क्षिप्रमावर्ततेवर्षपूर्वतःपश्चिमेतथा
 वायव्यांतुयदाविद्युत्पुतयेवावातप्रकोपना॥ याम्यावभयमादेशंप्रचोरं सरकमा
 भूयिष्यरातोऽपिभयमादिशेत्॥ मुक्तावलीनिभास्त्रिधाविद्युत्तोरंजतप्रभा॥
 भिक्षंक्षेममादिशेत्॥ विकृष्णमराउलारुक्षःपरिवेशोयदाभवेत्॥ वज्रवायुदिवात्स

उरुः
 ७

हृत्पदितोत्॥ विकृष्टमण्डलारुक्षः परिवेशो यदा भवेत्॥ वन्देवा यदि तूर्यविषमिदं श्रोतास
माप्रमण्डलस्त्रिधा परिवेशो यदा भवेत्॥ वन्देवा यदि वा सूर्यस्यो वर्धमुदाः श्रोतास
र्यमण्डलस्तु भविष्यति॥ इन्द्रायुधसमश्चापि सद्यो वर्धमुदाहरेत्॥ इन्द्रायुधस्यो वर्धमुदाहरेत्॥ इन्द्रायुधस्यो वर्धमुदाहरेत्॥
वाकरं॥ यजुपातो महीकम्पो विंशो न्नापतेर्वधः॥ यत्र न नो निःश्वसते न शत्रवो न मातृहन्ता यत्र
धर्ममादधे मासादा सुमहज्जयं॥ परिवेशो यदा दृश्येन्मयूरग्रीवसन्निभः॥ वन्देवा यदि वा सूर्यस्यो
निक्षिप्तमविराजवेत्॥ समाप्रमण्डलोत्तुक्षो विध्वस्तः खंडितस्तथा॥ स भवेद्दृष्टिः शत्रोः देशविदु
वमादिशेत्॥ प्रवेश इन्द्रधनुश्च भूकम्पः प्रतिसूर्यकाः॥ वर्षा सुवर्ष वा ये ते नृपे न्यत्र भद्रा दृष्टा
यदा तु भानु परिवेशमच्छति क्षतो ज्ञवांते सवहिः सन्तततः॥ हतप्रभादोऽप्यहतः प्रभातः च म

३५

पतीनां भयमादिशंति ॥ ॥ इति मयूरवित्रे पंचमोऽध्यायः ॥ ॥ पूर्वस्यादि विविक्ष्यामि भवेदिन्द्रधनुर्नर्यदि
पश्चिमेन प्रयातस्य जयंतत्राप्युदाहरेत् ॥ मेघमहागतं स्निग्धं वेदर्यं हरितोपमं ॥ विद्यं प्रवृत्तं तत्र
ववायुः प्रवायदि ॥ सप्त रात्रात्महृद्वर्षं निदिशेदेव वंतकः ॥ गत्रो ह्यप्रयते कोऽस्मिन् ह्यवधुः ॥
देशविदुवशां नूयान् प्रस्यवतदावधः ॥ समंताद्यदिशोदिक्षु सर्वा सुखेदिशासु ॥ ॥ इति मयूरवित्रे
घोरं मरुत्तमादिशेत् ॥ यदा त्रिवर्गं सुमहन् न लेख्यमहेद्रवापसमुपेत रात्रौ ॥ ॥ इति मयूरवित्रे
वमण्डलानां जनक्षयं वा सुवदंति तद्वा ॥ उपरुद्धे त्वथ नगरे रात्रौ विंध्यधनुर्नर्यदिदिशुः ॥ ॥ इति मयूरवित्रे
क्षं परवक्रभयं भवेत् ॥ यदि सन्नद्यमाने सैन्ये भवतीन्द्रधनुर्नर्यदिदिशुः करानि ॥ ॥ इति मयूरवित्रे
भ्यां प्रीति कथयेत्वरितमेव वा ॥ यदि सन्नद्यमीमे सैन्ये शक्रधनुर्विंशजतरा ॥ ॥ इति मयूरवित्रे
भ्यां कलहमायुवदंति तद्वा ॥ ॥ इति मयूरवित्रे उत्पातलक्षणेऽष्टः ॥ ॥ इदं मयूरवित्रं विद्वद्भ्यामि

तत्त्वमुत्पातलक्षणा उपलानां प्रपतनेया संभवते फलं ॥ सात्त्विकसिद्धे निभा शाराखर्क फलसं ॥ पतत्पुपल
कायत्रसुमिक्षंक्षेममादिशेत् ॥ विल्वोडुंवरसंकासाः कपिष्ठा फलसन्निभा ॥ पतत्पुपल ॥ पत्रविद्यात्म
हाभ्यां ॥ शिरः कपालसंकाशाः रुक्मासु फलोपमाः ॥ गङ्गा मुषलसंकाशाः क्रवाच ॥ डामधनस
कोसाहतिदेशसराजकं ॥ मत्स्यक रूपसंस्थाने मंडूका कृतिसन्निभैः ॥ क्रिः संवृत्तसं ॥ सर्वदूषकत्
रुद्रवृजराकारैः वक्रस्वस्तिकसंनिभैः ॥ शंखपद्मनि ॥ कारैः तां विनयमादिशेत् ॥ ॥ इति पत्रविद्या ॥
मोत्पातलक्षणा सप्तमोऽध्यायः ॥ ॥ आषाढपूर्णिमास्यायां प्रयत्नः ॥ नोपलक्षयेत् ॥ ॥ पतत्पुपल
नितमेव ॥ इदं वैवदिशाभागे मेघतनितवा यदि ॥ समग्रां वतरो मासा ॥ ॥ पतत्पुपल
शाशीतया की फलोपमा ॥ पतत्पुपल कायत्रसुमिक्षंक्षेममादि ॥ ॥ इति पत्रविद्या ॥
धर्मिष्ठाश्च महीपालास्वकर्मनिरता प्रजा ॥ आग्नेयतु यदवि ॥ सवव ॥ ॥ आग्नेयतु यदवि ॥

न प

आपितासमा॥याम्पायदिभवेद्विद्युत्सववायुःप्रवायदि॥दस्युभिःलुप्यमानाश्चदेशागच्छितिसंक्षयं॥अल्पवर्षति
न्योजायतेवर्तसंकला॥कृशिरोगाशरोगंयथाधयोहिभवन्तिव॥नेत्रायांयदिभवेद्विद्युत्तनितंनिस्सृतसथा॥श
तेवात्रसंघाताःसववायुप्रवायदि॥अल्पवर्षतिपर्यन्तोजातसश्याविद्यते॥मृषिकाःश्लेष्माःतुल्येद्विद्युत्त
भवन्तिव॥दिग्दारुणास्तथासंघासववायुःप्रवायदि॥समग्राश्चतुरोमासासम्पर्वतिरामसुवर्षतिद्वयोद्वयं
तेसर्वशस्यवतीमही॥सुभिक्षंक्षेममारोग्यंनिर्दिशोदेवविंशकः॥वायव्यांतुयदाविद्युत्तार्धवायुःप्रवायिषि॥क्षेम
सुभिक्षमारोग्यनिर्दिशोदेवविंशकः॥पौषेमासेयदाप्राप्तेदृश्यंतेमेघसंबया॥स्निग्धवृक्षाःपुष्पाणिगर्भितानि
संबयाहिते॥पौषेणसंस्तुतो गर्भःस्निग्धमेघसमंततः॥षष्ठेमासेततःप्राप्तेसम्पन्न
भूतो गर्गःस्निग्धमेघैःसमंततः॥आषाढेसमनुप्राप्तेमहावर्षमुदाहरेत्॥एवमेवतु
तः॥षष्ठेनुमासेसंप्राप्तेतदाविद्याःकुरुंग्रहः॥वायुगर्भायदामेघानमुवांतिजलक्षितौ॥षष्ठे
ततःप्राप्तेमह

द्वयं ॥ १ ॥ सर्वप्रहाराणामपरिज्योतिषः शास्त्रनायकः ॥ भास्वरगणेशाय नमः ॥ सर्वगतस्य ॥ वायुना समुदी-
यंते मेघागजं तिकालतः ॥ वातो वातं समासाद्य पुनस्तनति ॥ २ ॥ भविष्यं ॥ ३ ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
गविश्वासितो व्योमवायुना समुदीरितः ॥ तस्मादिन्द्रधनुर्ह ॥ ४ ॥ नमः ॥ ५ ॥ नमस्तु वदेति
रविमंडलं ॥ विस्तीर्णं स गडलं तस्मादिन्द्रगुणं शशिनं स्मृतः ॥ वंद्यं ॥ ६ ॥ भोगवान् यः
दहीनस्तदेवावायोरिव हस्यति ॥ ब्रह्मसूतेः पादहीणं वक्रगोरा ॥ ७ ॥ नमस्तस्मात् ॥ ८ ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
श्रुयः ॥ एष एव कमः प्रोक्तानक्षत्रेषु निबोधतः ॥ रोहिणीश्च वर ॥ ९ ॥ नमस्तस्मात् ॥ १० ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
तथा रोद्रं ज्येष्ठामला पुनर्वसुः ॥ एते द्वादश नक्षत्राद्विद्योत्तममुद ॥ ११ ॥ नमस्तस्मात् ॥ १२ ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
धितः ॥ सर्वाः सक्ष्मास्तु यास्ताराः ज्ञेयाः कोशप्रमाणाः ॥ अत्राविंशति लोच्यं ॥ १३ ॥ नमस्तस्मात् ॥ १४ ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
युततत्त्वज्ञोक्तधर्मिः समुदाहृतः ॥ ॥ इति मयूरविन्दः ॥ ॥ विष्णुसहस्रनामः ॥ ॥

नव
१०

पदास्तथा॥भरणीयमद्यावैवतथापूर्वावफाल्गुनी॥यश्चत्रवारतेभूमिनिर्घातोत्कापिवाभवेत्॥गुरुसंज्ञं
भानुर्वादिवाकर॥येवान्येविविधालोकेऽत्पातादेवीनर्मिता॥आग्नेयंतुविज्ञानीयादुर्मिक्षधयकारका॥अ
त्यक्षीरस्तथागावः॥पितृयाधिप्रर्षादित्ता॥पितृर्तिसृष्टिशिरोरोगाजायतेदेहिनेत्या॥पुनर्दिदं॥उक्तं
श्रुत्वाभिमदाहसमानुयात॥राजानश्चविरुध्यंतिपीयंतेवद्विजातयः॥सिद्धिन्वयमभिकर्म॥आमयप्रकृ
ताअपि॥सधूमाद्यमहीसर्वाशुष्यंतियज्ञलाश्रयाः॥पीतलोहितपुष्पाश्चतरवोऽस्यप्रललाता॥अतः
रोगास्तथाश्वेषुनगरेषुनसंशयः॥तप्यतेयतथाभूमिनववर्षति॥सर्ववर्षाभा॥५२३॥यतिनवशस्य
वतीमही॥इमिक्षवाप्यनारोग्ययाधिप्रातुर्प्यमेवव॥दांतिवेदमहावातामहद्वयं॥पुनरेवमेतर्हि
जानीयाआग्नेयोत्पातलक्षणा॥हस्तावित्रातथास्वातिमृगशीर्षपुनर्वसु॥फाल्गुनी॥उक्तं॥प्रोक्तं॥अथ
नीवैवसप्तमी॥यश्चत्रवलतेभूमिनिर्घातोत्कापिवाभवेत्॥गुरुर्वाग्रसतेवद्विज्ञानीया॥उक्तं॥यथा

सोविधिवालोकेउत्पातादेवनिर्मितो॥वायव्यंतद्विजानीया॥
पिनविद्यते॥प्राकारतोरणाद्यानिपतंतिसहीतले॥
तिसर्वतेवातावेगसमाहता॥क्षुधावेगामिधीयंतेस
तिपरस्परं॥कुंजरावाजिनोद्युश्चरगौवासभामृगा
द्यांश्रेष्ठाविनस्पंतियामेषुनगरेषुवा॥एवमेतद्विजानीय
ज्येष्ठाश्रवणोमैत्रमेयव॥अभिजिबोत्तराषाढामाहेंडमण्डलात्रम॥यद्य
पिवाभवेत्॥राहुर्वायासतेयापिस्वर्भानुयादिवाकर॥येवान्येविधिवालोके
हेंडतद्विजानीयान्मुभिस्संक्षेमकारका॥वेदाध्ययनयेतेषुब्राह्मणानिरता
भूद्राधर्मानुदर्शय॥तृणानितृणाराजश्चफलमूलसमन्विता॥इत्येवशास्त्रे

मय

११

एते सर्वे समुद्यन्ति शिवो वायु प्रवर्तते ॥ कीदृशैव पटंगाश्च मयं ते स्वेदसंभवाः ॥ सर्वतो युथिता मेघा दः ॥
सिवा र्षिताः ॥ क्षत्रिया विजयं यांति वक्रशस्यवती मही ॥ क्षेममारोग्यसर्वाणि भस्मिन्दुत्यात कर्तुं ने ॥ एवमे ॥
द्विजानीयात्मा हेतोः त्यातलक्षणां ॥ आर्द्राश्चेषाश्च मूलाश्च नक्षत्रं वापदेवतं ॥ शतनिषादेवती ये वो जरा
भादपदास्तथा ॥ प्रद्युम्नवलते भूमिर्निर्घातो ल्काः ॥ पिवामवेत ॥ रादुर्वायसते वक्रशस्यवती मही ॥
येवान्ये विविधा लोकेऽत्याता देव निर्मिता ॥ वारुणांत द्विजानीयात्मा ॥ क्षेमसारव ॥ वक्रशस्यवती मही ॥
गावः पुत्रवत्पत्नियस्तथा ॥ अथो गाव विवर्द्धते वक्रशस्यवती मही ॥ सुभिर्लक्ष्मणां सर्वभूत
पुनिर्दिशेत् ॥ विद्वांश्चो मध्यदेशस्तु वक्रशस्यवती मही ॥ राष्ट्र ॥ विजययुया ॥ क्षेमसारव ॥ वक्रशस्यवती मही ॥
वमेत द्विजानीया वारुणां त्यातलक्षणां ॥ सर्वतोऽर्थं विकुर्वीत ॥ भावाभां वय ॥ क्षेमसारव ॥ वक्रशस्यवती मही ॥
मिथ्या विपाकं भुभा भुभं त्यायथा प्रपद्यते ॥ सर्वास्तरो दनिह संविता यंति बुध्यन्ति ॥ वक्रशस्यवती मही ॥

नमंतितथोत्पकुर्वन्तिवक्षविविधाविकारा॥हृसा रज्ज्वीति दो ॥ १ ॥ अथानिर्णयः ॥ वेद रु
वाणिवर्णनिगतिश्चराश्च॥ घोराविकाराश्चभयायकुहु ॥ कुर्वन्ति ॥ २ ॥ अथानिर्णयः ॥ वेद रु
नांकवेरः॥स्कंदस्तसेनापतिघातसम्पः॥कुर्याच्चनंशा ॥ ३ ॥ अथानिर्णयः ॥ वेद रु
महात्मनंवीर्यवताश्चविष्मसिद्धाश्चबुद्धाश्चप्रतिमाविक ॥ ४ ॥ अथानिर्णयः ॥ वेद रु
घावर्तिकोषनीवाउमावनारीमुदुवताववनिक्षसर्पेषुवमा ॥ ५ ॥ अथानिर्णयः ॥ वेद रु
किंसकारोषधिकाश्चहृन्पाद्वर्द्धतारिःकर्मसुविश्वकर्मा॥श्रीसार्थयुक्ताविन ॥ ६ ॥ अथानिर्णयः ॥ वेद रु
संसोभवन्ति॥स्थानेस्थितायस्पवरस्पविद्यात्मासैस्त्रिभुक्तस्यविधाकमाहुः ॥ ७ ॥ अथानिर्णयः ॥ वेद रु
तीयात्कृतेतुवैकारयितारमेव॥समार्जनंवाप्यपलेपनंवपुव्यप्रकारःप्रतिरोधरति ॥ ८ ॥ अथानिर्णयः ॥ वेद रु
तिपुनःसमार्जमुह्यन्तिवेतकृशस्त्रिमिनोप्रशस्तः॥प्रासादरोहाश्चद्वौकसाय ॥ ९ ॥ अथानिर्णयः ॥ वेद रु

मय
१२

कपोताः। यायां दिशो यांति पतंति बोल्काः तस्मिं पुरे वानवसेती विद्वान्॥ सर्ववि कारेषु त्वज्जे विवर्ष्य वि
भयंतथैवा प्रहृष्टरूपाश्च वदंति यत्र वदंति तं दाम्भुदयेन राणां॥ रथेषु खल्वेषु तथ ध्वजेषु संभे पु
षु तथा पुष्पेषु न ते पुष्पा ये यभयं प्रतीयात् पुराणा भयेषु न किलि षं स्यात् तस्मात् तस्मिं प्रोक्तं सु
सश्च निष्पत्तिर्यथा यत्र भवन्ति देवाः॥ तत्राहुता वै च वदेन्नाणां एकाग्रतानां॥ मृगसंघे वा सर्वा सुदृ
यतनानुमानैः कीडा सुलीला सुवमानुषीणां। गंधेषु माल्येषु न रे वनेषु स्यान्मधुसूत्रनिमित्तं
सेतानि पुष्पाणि जया वरुणिरक्ता सुवस्त्राणि भया वरुणि। तस्मिं विद्वान्मयदंति तस्मिं विद्वान्मयदंति
रोगमुदाहरंति। माल्येषु गंधमनयो जवा यस्मान्कीनिर्वा मया यविश्वं धनं मया यविश्वं धनं मया यविश्वं धनं
या॥ ॥ इति मयूरविजयेन वसो ध्यायः॥ ॥ गगर्गमुनिगण श्रेष्ठं भागुरिः॥ इति मयूरविजयेन वसो ध्यायः॥ ॥ गगर्गमुनिगण श्रेष्ठं भागुरिः॥
॥ इति मयूरविजयेन वसो ध्यायः॥ ॥ गगर्गमुनिगण श्रेष्ठं भागुरिः॥ इति मयूरविजयेन वसो ध्यायः॥ ॥ गगर्गमुनिगण श्रेष्ठं भागुरिः॥

अवेदिनं॥ इति पृथो महातेजा शिष्यानां श्लोककर्मणा॥ न विदुः शिष्याः स्वर्गं ॥ १ ॥
कपाला वैशाखारो दिविमाश्रिताः लोकानंधुभिरक्षंतिते घामेते महासराः ॥ २ ॥
सिंगिनः वैवेलाश्च वक्रवर्णाश्च दारुणा घोरदर्शनाः ॥ तडित्त्र ॥ ३ ॥
निभाकाररक्तया म्याभया बहाः ॥ वारुणपात्तमहाघोरानेकात्मनि ॥ ४ ॥
धिगतास्तथा ॥ दिविभूम्याश्रिताश्चैव निघ्नंति प्रतिलोमगान् ॥ सर्वलोकवलाहने ॥ ५ ॥
उपसृष्टस्वप्नपतेर्यशो कुर्वन्ति विग्रहान् ॥ तस्मात्प्रज्वलिता भूत्वा यदा पश्यन्ति मा ॥ ६ ॥
निडल्कानां स एतत्त्वतः ॥ स्वेतासविस्फलिङ्गान्या ब्राह्मणानां भया बहा ॥ क्षत्रियाश्चैति ॥ ७ ॥
सपीतकाः ॥ कृष्णाश्च भद्राणां भवन्ती सभया बहा ॥ म्यामारुह्याः सविध्वस्ता सम्यक् ॥ ८ ॥
लागली कृतसंस्थाना मयूरग्रीवसंनिभा ॥ अमात्यबह्व्याश्चैव कर्षकाश्च तुदन्ति वै ॥ मध्याह्नपततः ॥ ९ ॥

तत्कालमुदाहरणं। कुर्याद्विजातिपीडाश्च पुरोहितवधः। यस्य राजन्मनश्च उल्कापादः ते ह्यने॥ क्षिप्रं
सन्त्यते राजा यदि शांतिं न कारयेत्॥ रथतो रता संस्थाना इत्यादि प्रतिवादनं। तन्निजा सन्त्याना इति
देशसराजनं॥ रुद्रध्वजसमाकारा भवते पतिते यदा। महोल्कास प्रगल्भा इति देशे॥ त्रिवं
दायैव शिलावर्षसमन्वितं॥ यो ध्यमुखा सहस्रस्य भूमिः। स्यात्तन्मन्त्रं ताम्ररथवृत्तं त्रासतैरा
इति पार्थिवं॥ महीधरसमाकारा इति देशं सराजकं॥ पूर्वसंध्यां पतिते उल्का च वृत्ती धर्मसंक्र
गवर्धते राजा सर्वो सबलवाहनां॥ पूर्वसंध्यानागराणां अपरायायिनां स्मृताः। तस्मात्तदादि संध्यां
यिनां वधमादिशेत्॥ महाशयविकुर्वाणा उल्का निपतिते यदा। पर्वद्वारे तु स
प्राश्निमाभिमुखीयाति मध्यवैवा विशीर्यते॥ निव्यन्ते ध्वपिशस्पेषु तदा दुर्मक्षमादिशेत्। पार्थिवं
इति स्वर्गहाश्च कुटुंबिनः॥ उल्का निपतिते यत्र कुंडे दुरजतप्रभा॥ राज्ञे विजयमाक्षांति सुनिश्च

पयः

१४

प्रसन्नवदनासुस्त्रिग्यारूपस्फटिकसन्निभा॥ पतन्तीवर्षमाक्षातिमहोल्कासद्य एवतु। सद्यो गारुक्वर्णवद-
शास्पोपधातनी॥ यदा महोल्का पतते सधूमाघोररूपिणी॥ सविस्फुलिंगां गारुवर्षविपुलं सृजति। भया-
सापार्थिवसंवयानं सुल्काज्वलन्ति पतते यदा वै॥ सुधूमवर्णा पृथुतालमात्रा सव्यापसव्यां विकृता-
मादशुशकुलानि पातने घावे दूर्यवर्णा स्फटिकः प्रकाशाः॥ सुवर्णवर्णा रजतः प्रकाशाः सार्धेन्दुवर्णा
सदधिः प्रकाशाः॥ ताक्षत्रमाहुर्विजयवराजः॥ उत्पन्नस्य निमित्तस्य भुभस्याप्यभुभस्य च॥ दिव्यां त-
रीक्षभौमस्य विपाकं वक्तुमर्हसि॥ इति पृथो महातेजा गार्गा वयनं स ब्रवीत्॥ भागुरेभ्यः शतं त्वत्तु विपा-
काभ्यापमुत्तमं॥ पक्षादिपाकसूर्यस्य भौमस्यापि यमासिकः॥ परं मोहादाभ्यां भासाद्यादिभ्यां नात्र संश-
यः॥ अथ वेत्संशयं कुर्यात् घराभासेषु वपयते॥ धूमकेतुस्त्रिभिर्मासैर्विद्यात्मा कनसंशयः॥ भौमस्य स-
त्ररात्रेण वृधेयावन्ति दर्शिनः॥ संवत्सरो विपाकस्तु ज्ञेया सौरी बृहस्पती॥ अथ वेत्संशयं कुर्यात् घराभासेषु

३६
१४

सेषु पश्यते ॥ धूमकेतुश्च भिर्मासैर्विधाया कनसंशय ॥ भौमस्य सप्त रात्रेण वदेया वंति दशिनः संवत्सरे विष्णु
कल्लुसेया सौरी वृहस्पती ॥ सेनन संशयः ॥ उल्कापातस्तु विज्ञेया विष्णु कश्च वमासि ॥ भूः किं गोष्ठु भिर्मासैर्वि
धत्तो पश्यते ॥ अनात वं पुष्प फल घण्टा सेकुरुते कलः ॥ पक्षिकीत पतंगानां च हात्फलमादिशते ॥ पश्य
वृष्टिर्भवेत्मासा गंधर्वनगरत्रिभिः ॥ पुर वै त्वष्टा भगफलमासादिमुच्यते ॥ शिलशर्करां च केपुनिरध्यामि ते
या ॥ ग्रहाणां परिवेशेषु त्रिरात्रात्फलमादिशते ॥ घृततैलवसावर्षसद्यः फलमुदाहरेत् ॥ शक्रध्वजनिपतिते स
दादशमे विदुः ॥ विरुद्धमृगपक्षीणां त्रिभिर्मासैर्विपश्यते ॥ अनघो ज्वलनं विद्युत्सद्यः फलमुदाहरेत् ॥ अतिशु
षट्मासेषु पश्यते कलहस्त्रिषु ॥ हिरण्यवृष्टिः स्याद्विफलफलमासाद्य पश्यते ॥ तथा गभश्चिद्व्यासादि
यास्तु तथैव च ॥ अवलानां वलं वै च घण्टा सात्फलमादिशते ॥ कीरामूषिकसर्पाणां मूषिकानां तथैव च ॥ द
श्यते त्वतिमात्रास्तु फलं ते मासिकं विदुः ॥ रात्रा विद्रव्यं नृपश्येत्तरासादेह विपर्ययः ॥ कालमंडलभेत्

मय
१५

वगजवाजिनां॥अनहृतशब्दानां सशक्तफलमादिशेत्॥विडालनकुलादीनां वराहो व्याघ्रवाजिनां॥सर्वतरी-
भूतानां शब्दमासादिमुच्यते॥यदाहृतं नमुच्यते तदाशास्त्रा मुदाहरेत्॥तदादिगणिताकालेदिगुणास्तथाशुभ-
शुभं॥॥इतिमयूरविन्देदशमोऽध्यायः॥॥भारवज्रो महाबाहो गौतमश्च महातपा॥उभौ तु परिप्लुते गर्ज-
निगुणोत्तमं॥उपसृष्टेषु देशेषु ग्रामेषु नगरेषु च॥गौष्टभागमनुष्येषु धनधान्यगृहेषु च॥दिव्यातरीक्षभौसेषु उ-
त्पातेषु महामुने॥कीदृशीविहिता शांतिः सर्वपापप्रणाशनी॥इत्येवंसमहातेजाप्लुष्टो हं बबनमववीत्॥सोऽप्य-
तिकामहातेजाप्लुष्टो बबनमववीत्॥सोऽप्यतिकामहा शांतिं यथास्यात्कृणुतावुभौ॥यत्र व्यारणावृष्टिः परि-
वक्रमुपस्थिता॥दुर्निक्षिप्तनमारोपे स्यादुभयं तं वदेन्मुनि॥तत्र शांतिं क्रमोक्ता महाकृतुतिहारमेतत्॥पु-
नर्हो मश्च कर्तुं श्रुत्वा तिमन्तं यथा॥उपसृष्टेषु देशेषु ग्रामेषु नगरेषु च॥गौष्टभागमनुष्येषु धनधान्य-
गृहेषु च॥तत्र शांतिं प्रवक्ष्यामि सर्वपापप्रणाशनी॥उडुं वरसमाधीनं उडुं गच्छानं वुधं॥स वक्षीरचुगा

काना इन्द्रमंत्रपदे यथा ॥ इत्याशतसहस्राणि ततः शान्तिरुक्ता भवेत् ॥ ॥ इति मयूरविजये ऋषिः ॥ ॥
आदिषु सुषलं वापिततो वाप्युषलं विदधातु स्वाहा ॥ ॐ नमो भवपवित्रं प्रभूतं मन्त्रं यज्ञेषु लयस्य व
नं पवित्रं सर्वेश्वरं यज्ञपतिः प्रेधानं यज्ञं तगुणामितं मा मा हतं स्वाहा ॥ ॥ इति शान्तिस्तमिधर्वा हि हो
ममंत्रः ॥ ॥ अथ उत्पातलशरास्य व्याख्याः ॥ सर्पमुक्तिपुरुषः परिवर्तः कूपघटिकास्त्री प्र
रिवर्तः ॥ अकालकुसुमफलं पुत्रदुहितरनाशः ॥ रुधिरविडुना कुटुंबनाशनं ॥ रुधिरवर्षणं सर्वनाशनं ॥
वनवरप्रविष्टः प्रवासं भवति ॥ नाना पक्षिपातनेन नाना रोगो भवति ॥ शिवा प्रविष्टः स्थानः ॥
गृहस्वेदनेन सर्पप्रवेशेन शत्रुभयं रोगभयं ॥ कुकुंदरीमाला महाभया सस्त्रीनाशनं ॥ महापि
प्यलीकादर्शनेन नाना रोगभयं ॥ इन्द्रध्वजपातनेन स्वामिनाशनं ॥ गवामश्रुपातनेन महाभय
त्रुलिकाग्निर्नाशयेन सुहृद्गमो भविष्यति ॥ द्वारवालनेन वीरभयं ॥ मार्जारकलहेन रौद्रदेवता

मय

१६

प्रविष्टं। काकविपरीतेन कलहं। स्वानक्रोशेन नानाभयं। अकस्मात्तारागजवाजिप्रविष्टेन अकस्मात्तराजाभ
यं उलुकापातेन सर्वनाशं। तारकापाततेन स्त्रीगर्भपातनं। व्रसकलशभग्नेन महादोषनिमिजं॥ ॥
मंत्रदेवंप्रवक्ष्यामि मंत्रस्य विधिमुत्तमं॥ देवा सुरगणैः पूज्यः सर्वविद्याजगद्गुरुः॥ पंचमीषडयोनेत्रत्रि
सृगं बबतुर्भुजं॥ पंचदेवः सविज्ञेयं शुद्धस्फटिकसंनिभं॥ कमंडलुधरः श्रीमान्जटा मुकुटधारिणः॥ की
र्तितं मंत्रदेवेन दशपंचप्रकारणं॥ कथयामि समासेन सर्वकर्मभुभाभुभं॥ एतद्ज्ञात्वा नराणां च मंत्र
न्यासं च मिश्रकं॥ तस्य कर्म प्रवक्ष्यामि सर्वलोकं सुखावहं॥ निरंजनं वमाहं दुःखं उडुवगपाय संजुहुयात्
वारुण्यशांतिं भविष्यति॥ अस्य मंत्रः॥ ॐ भूर्भुवः स्वर्भू॥ परं दुःखं काले गृह कस्य न गृहं दालनं गृहेना
नाप्रकारेण निमिजानि दर्शनं॥ अथ पूर्वशब्दं वक्ष्यामि हृदये विंदुपातनं॥ हा धुरवर्धति पिपीलिका कि
मिदं त्पातकाले वै कंकनपलाशसमिद्धिः पथि सर्षपलाजसर्षपा लवनलोहकं किं शब्दं आदु

गुरुः

१६

मय
१७

रसः आद्रुषकः कटु तैलनालो ग्रंजु द्रुयात् अंते घृतपायसं जु द्रुयात् ॥ आग्नेयं शांतिर्भवति ॥
मंत्रः ॥ ॐ भूर्भुवः स्वः वौषट् ॥ ॥ सर्पमुक्ति क्रिमिकूपघाटकाथापनकाले ॥ ॥ कुसुमसत्पत्राका
ले ॥ बलं भूतसमिद्धिः घृतमधुः पायसं जु द्रुयात् ॥ वारुण्यं शांतिर्भवति ॥ ॥ यंत्रः ॥ भूर्भुवः स्वः
मार्जारिकलहकु कुंदरीकामालाकाकपतंगनाना पक्षिजातिपुत्रिपरीत ॥ ॥ यंत्रः ॥ भूर्भुवः स्वः
धैर्यः यन्त्राल्पराजसर्पपगौरसर्पपंजु द्रुयात् ॥ कुटवीजः कटु तैलनालो ग्रंजु द्रुयात् ॥ पायसं
तिर्भवति ॥ ॥ मंत्रः ॥ ॐ भूर्भुवः स्वः वौषट् ॥ अंते घृतपायसं जु द्रुयात् ॥ वारुण्यं शांतिर्भवति ॥
इति मयूरवित्रेठत्पातलक्षणा द्वादशोऽध्यासेऽमाप्नः ॥ ॥ भुभसक्तः ॥

१७

ASHA ARCHIVES

3692

श्री ३०६
का. ॥